

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:		Helyben:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.		Egy évre . . . 10 kor. — fill.	
Fél évre . . . 5 " — "		Fél évre . . . 5 " — "	
Negyed évre . . . 2 " — "		Negyed évre . . . 2 " — "	
Egy óra . . . 1 " — "		Egy óra . . . 1 " — "	
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felétős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

T Á V I R A T O K.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —

Budapest, febr. 26.

A képviselőház mai ülésén folytatták és be is fejezték a közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalását. **R a k o v s z k y** István és **V é s z i** József felszólalásai után a költségvetést elfogadták.

Ezután megkezdették az **igazságügyi tárcza** költségvetésének tárgyalását.

E m m e r Kornél volt az első szónok, ki az igazságügyi tárczánál felszólalt.

A burok szabadságharcza.

Londonban tart a diadal mámor, az angol nemzet örömmámorban uszlik. Az egész világ részvételt van a burok iránt, s mindenki attól fél, hogy a burok szabadságának most már vége. Míg a szabadságszerető népek a burokat féltik, s az angolok győzelmükben biznak. Az egész világ részvételt értesült, hogy a két utolsó bur hős, **Botha** és **Devett** már-már az angolok kezében van. Előbbit körülfozták minden oldalról, emennek szét-szórt szabadsághőseit **French** lovasai üldözik.

Már-már azt hittük, hogy a világ gazdagabb lesz egy nagy tanulsággal: Afrikában a kannibál mellett, de a megtelepült fehér embert civilizált társa kifogatja minden jogából, megfosztja legdrágább kincsétől: szabadságától.

De az Isten jó! Az utolsó pillanatban sem hagyja el a szabadságáért küzdő burokat.

A mai távirataink lelohasztja az angolok örömhírét s a világ ismét bámulja a kis bur nép kitartását s hősiességét.

A távirat, melyet a legnagyobb örömmel olvashat szabadságért rajongó minden ember a következő:

London, febr. 26. Pretóriából sürgönyzik azt a feltűnést keltő s meg-

lepő hirt, hogy a **körülzárt Botha fővezér kétezer emberével elmenekült French tábornok elől.**

Ugyancsak Pretóriából sürgönyzik azt is, hogy **Devett tábornok és Steyn elnök csapataikkal szintén elmenekültek az angolok elől.**

Az angol király Németországba.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Cronberg, febr. 26.

A fridrichshofi kastély bejáratánál Vilmos császár elvált Edvárd királytól és rögtön vissztért Hamburgba. Délután 1 órakor ismét idejön a császár lunch-re. Edvárd királyt Lascelles berlini nagykövet is kíséri.

Óriási hajókatasztrófa.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, február 26.

Hamburgból táviratozzák. A „Neilly” gőzös a skót partokon összeütközött az „Opal” gőzhajóval, a mely valószínűleg kettészelte a „Neilly”-t. A szerencsétlenség a Schipwach mellett történt. A Neilly rohamosan sülyedt.

Emberei hasztalanul iparkodtak a mentőcsónakot vízrebocsátani; a nagy hidegben majd megdermedtek s egymásután a tengerbe estek. — Egy Schmidt nevű matróz kivételével, akit 9 órai hanyattatás után egy hajó felvett, a Nelly egész személyzete oda veszett.

Tőzsde.

Budapest, 1901. febr. 26.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti áprokról:

Déli z á r l a t:

Buza	1901. Áprilisra	7.46	7.47
	1901. Októberre	7.63	7.64
Rozs	1901. Áprilisra	7.27	7.28
Zab	1901. Áprilisra	5.19	5.20
Tengeri	1901. Májusra	5.31	5.32

Készáru üzlet 5 olesóbb

A választások.

Megint előtérbe lépnek a választások, az osztrák Reichsrath tette ismét aktuálisá a kérdést. Ez is egyik tanujele annak, hogy mennyit ér a magyar függetlenség. Legalkotmányosabb jogunk, a népképviselők választásának időpontja is az osztrákoktól függ.

Ha nekik tetszik, bármikor fölmondhatják nekünk a barátságot; mi pedig lekötöttük magunkat az osztrákoknak még arra az esetre is, ha nekik ez nem tetszenék.

Szóval meghódoltunk a közösség terén az abszolutizmusnak, a nélkül, hogy ezzel a dinasztianak szolgálatot tettünk volna; mert ha a közösségben elvérzünk, a dinasztianak a széthuzó Ausztriával szemben nem lesz kire támaszkodnia.

Ma annyira vagyunk, hogy Magyarország alkotmányos választásainak határideje Klofac, Brzordad és Schnörrer urak tetszésétől függ. Ha ők megengedik az osztrák Reichsrathnak, hogy rendesen tanácskozzék, a magyar képviselőház együtt maradhat őszig, ha ők ezt nem engedik, a magyar országgyűlést idő előtt föl kell oszlatni, esetleg még az összeférhetlenségi törvény letárgyalása előtt.

Szell K. a heten ismét fölmege Bécsebe, hogy tájékoztassa magát a helyzet iránt és szerezzé be az osztrák és közös miniszterek instrukcióit, mert hát úgy van, hogy a független Magyarország legintimebb belügyeinek intézése is ezektől az uraktól függ, kiknek Magyarországhoz semmi közük.

Ha Szell Bécsben azt az utasítást kapja, hogy a költségvetés letárgyalása után oszlassa föl az országgyűlést, meg kell tennie, még ha nem is tárgyaltuk le az összeférhetlenségi törvényt. Ha nem akarja, legfőlebb elmehet és átadhatja 24 órán belül helyét másnak, aki azt akarni fogja, amit ő nem akar.

Különben megnyugtathatjuk Szell híveit, hogy ő nem akar elmenni; benfentesével már főzi a tervet, hogy lehessen kigázolni a hinárból, ha Bécsben ráparancsolják a magyar országgyűlés fölösztatását. Ugy képzelik, hogy a fölösztatás szükségessége esetére még a költségvetési vita folyamán, vagy annak befejeztével megválasztják a delegációt; Ausztria valami csinnel szin-

tén kiküldi delegátusait és hirtelen összeülnek egy rövid szesszióra. Míg a delegáció tart, a Ház elvégzi az összeférhetlenségi törvényt és azután megy széjjel.

Hogy ez így lehessen, Széll mindent el fog követni, hogy olyan összeférhetlenségi törvény kerüljön a Ház elé, melyet minden párt eleve elfogad, elejti a mágnások összeférhetlenségét, hogy ezek ne tartóztassák a föloszlást. Viszont a hadügyminiszter ezuttal nem fog nagy követelésekkel fellépni, hanem utólagos jóváhagyás és póthitel reményében fogja elkölteni az olvasatlan milliókat.

Ime, belügyeink újabb befolyásolása. Míg a népképviselőkre ki fogják mondani a tiszfete inkompatibilitást, addig a kaszinó urai szabadon terpeszkedhetnek majd a főrendiházban is, a jövedelmi állásokban is. Még egy előjoguk lesz, a helyett, hogy már egyszer a föld színéről eltörülne a feduális kornak még emléket is.

Nesze neked magyar függetlenség! Ha még ilyenek lattára sem nyílik meg a magyar nép szeme, igazán bajosan lehet rajta segíteni.

Jöjjenek azok a választások és tegye le a magyar nép az ő sorsát a függetlenségi part kezébe és minden másképp lesz.

Budapest, február 26.

A képviselőház pénzügyi bizottsága

Falk Miksa elnöklésével tegnap ülést tartott, melyen a pénzügyminiszterium részéről Lukács miniszter és Grunzenstein államtitkár volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette a kisgarami zománccgyártelep eladásáról szóló pénzügyminiszteri jelentést. Szabó Imre előadó tisztes ismertetés után indítványozza annak javaslatba hozását,

A rossz példa.

A „Debreczen” tárczája.

Ireta **Vértesi Arnold.**

Kovács Károly, a kisbányai városi főszámvevő egyszer egészen megzavarodva jött haza a városházáról. Valami budapesti ügyvéd járt itt tudakozódni a Raskay Emma, Gábor Imrene utadai felől.

— Hiszen az a mama volt, — kiáltott fel Kovács Károlyné.

— Hát persze. Azért küldte a polgármester hozzám azt az urat. Én aztán elmondtam neki mindent, a mit tudni akart. Hogy a mamának a gyermekei közül csak te vagy életben. Hogy a menédnek két fia maradt, de már azok is meghaltak. Aztán hogy leány gyermekünk van, milyen idősök.

A pesti ügyvéd mindent fölirt. Csóválta a fejét, hogyhat fiunk nincs, csupán csak leányok? Már biz az nincs, mondtam neki, — de há'istennek meg vagyunk elégedve a leányainkkal.

Vajjon mit akarhatott? — kíváncsiságot az asszony.

hogy a ház vegye a jelentést helyeslőleg tudomásul és engedélyezze az eladást. Előzők az előadó indítványának értelmében a bizottság határozatával kijelenti, hogy a jelentésnek helyeslő tudomásul vévése s az eladás engedélyezése fog a háznak javaslatba hozatni. Ezzel az ülés véget ért.

A III-ik philharmonikus hangverseny.

Debreczen, febr. 26.

Büszke lehet tegnapelőtti sikerére a debreczeni zenekedvelők egyesülete. Nehéz munkába fogtak. Egy vonós nyolezas előadása nagy fáradságot ró egy hivatásos folyton együtt működő művészgardára is, annál inkább megérdemlik elismerésünket azok, a kiket csak a zene iránt érzett nemes vonzalom buzdít arra, hogy egy élvezetes estét szerezzenek Enterpe híveinek.

A zongora verseny zenekari kísérete a hiányos zenekar dacára elég jó volt a jelen volt tagok nemes buzgalma igyekezett pótolni a hiányt.

Valent Vilma urhölgynek, a m. kir. Ő era tagjának vendégszereplése nagyban emelte az est sikerét.

A műsor első száma Mendelssohn vonós nyolezása volt. Kövy Lajosné urnő, Dr. Ujfaluassy, Kövy Márton, Szilágyi és Schwarz urak, Füredi József és Samu zene tanárok voltak az előadók. A műnek különösen a II-ik tételét (Andante) emeljük ki közvetlenséggel ható finom felfogása és precíz előadása miatt. A második számot Valent Vilma urhölgy a m. kir. operaház tagja töltötte be. Előbb Kienzl „Bibliás ember” című dalművéből énekelt egy részt, feltűnően nagy terjedelmű hangjával bámulatot kelteve, majd a „Sevillai borbély” híres coloratur áriáját adta elő a magas régiókban is egyenletesen, biztosan esengő

hanggal, behizelgő, bravuros előadásban. A közönség 'renetikus tapsait Deurának ismert szerelmi dalával hálálta meg. Az énekesnőt Pavelko Jolán urhölgy kísérte zongorán megszokott finom, diskkrét játékkal.

A harmadik számban Füredi Samu ur mutatta be Corelli sonatáját Művészies előadásának sikerét nagyban előmozdította nevének a legfinomabb részletekig harmonizáló zongora kísérete és gyönyörű hangu gordonkája. Ez a régi, Bach modorában írt mű a művész közvetlenül ható, meleg nemes előadásában nagy sikert aratott. A felzúgó tapsokra Csajkovszky „Chauson Ariste” című bájos melodiájú dalát adta ráadásul, mely érzelmelteljes felfogással.

A IV-ik számot Pavelko Jolán urhölgy töltötte be Kalkbrenner I. zongoraversenyének stilszerű előadásával. A mű első részét (Allegro maestoso) játszotta briliáns technikával, a legfinomabb árnyalatokban is tökéleteset nyújtva.

Kiséretül a zenekar szolgált, melyet az ősz dirigens Htesi karmester ifjas lévél és lendülettel vezetett. A tapsokat és kihívást azonban sajnos nem követte a remélt ráadás.

Az utolsó számban ismét Valent Vilma urhölgy mély színezetű, kellemes hangját hallottuk. Különösen a Mignon románczával ért el nagy hatást. Abtnak Kakuk dalát és Goldmark „Forrás” című dalát adta még elő az előbbi fényes coloraturával az utóbbi meleg közvetlenséggel.

A diszes közönség egy jól töltött est kellemes benyomásaival távozott volna, ha a ruhatárban uralkodó, a bpesti vigadó ruhatári mozgalmaira emlékeztető állapot némileg nem zavarja érzelmeit.

Dur és Moll.

— Nem tudom. Nem mondta meg. De alkalmasint valami örökség-téle lesz.

— Találgattak, hogy ki hallhatott meg? Talán az öreg Raskay Menyhért? De hiszen azt olvasták volna az újságban is. Aztán hisz az nem is tartott hozzájuk rokonságot, nem is akart tudni róluk annak már ok olyanok voltak, mintha egészen idegenek lettek volna.

Pedig a mamának testvérbátyja volt. De attól a szerencsétlen naptól, mikor szegény mamától aki akkor fiatal leány volt, kitagadta az apja, Menyhért sem nézett soha többé rá.

Nem is látta a testvérét holta napjáig. Temetésére sem jött el.

Nagyon dőlyfős család volt ez a Raskayek családja. Soha sem bocsátottak meg, hogy az a leány megszökött hazulról s férjhez ment egy orvoshoz, egy kisbányai kereskedőnek a fiához. Hiába könyörgött bocsánatért, leveleit fölbontatlan küldték vissza.

— De azért nem bántam meg, édes gyermekeim, hogy apátokhoz mentek feleségül, — mesélte még öreg korában is; — soha egy pillanatig sem bántam meg, mert

az igaz szeretet minden gazdagságnál többet ér.

A Kovácsok legnagyobb leánya is (Emmának nevezték a nagymama nevére) hallotta ezt a nagymamától. A nagymama szeretett arról beszélni. Szinte pajkosan nevetett, mikor elmondta, hogy szöktek meg.

— De mama, kérem, — szölt közbe Kovácsné, a ki komolyabb természetű volt, mint az öreg asszony s nem szerette, hogy a nagymama ilyesmit mesél annak a leánynak.

— Ej mit! — felelt erre a nagymama — miért ne mondjam el? Nincs abba semmi szégyelni való, hogy szerettem apátokat.

Kovácsné félrevonta a nagymamát s szemére hányta:

— No, hiszen szép dolgokra tanítja a mama ezt a gyereket!

A nagymama azonban nem hagyta magát:

— Nem tanítom én rosszra. Ne féljete, csak ne erőltessétek a kedve ellen valakihez. Adjátok majd ahhoz, a kit szeret, hát nem szökök el.

Igy beszélt a nagymama; de most már két év óta hallgat és pihen a temető-

Színház.

Színházi műsor:

Szerdán, febr. 27-én **A bőregér.**
Csütörtökön, febr. 28-án, **Sarah grófné.**
Színmű 5 felv.
Pénteken, márczius 1-én, **Figaró házasa.** Vigjáték 5 felv.
Szombaton, márczius 2-án, **A Három testőr.** Vigjáték.
Vasárnap, márczius 3-án, délután **A Görög rabszolga.** Operette 3 felv.
Este, **Cyrano de Bergerac.** Romantikus színmű 5 felv.

Dalok a színházból.

Egy régi édes operettnék
Melódiáit dudolom,
A szövegét már elfeledtem,
A szövegét már nem tudom.

De ez a dallam, ez a régi
Körülzsongja a lelkemet
És mintha május édes napja
Ragyogna a fejem felett.

És mintha az a bájos lányarc
Amelyet némán nézek én.
Reám is vetne egy pillantást
S mosolyogna egyszer én felém...

Abránd, álom, elérhetetlen,
Amely valóvá nem lehet...
Egy régi néta cseng fülemben
Egy régi bájos operett.

Melchior.

Az üdvöske.

Tegnap este a legnagyobb zavarban voltunk. Nem tudtuk a debreczeni avagy a bagosi színházban vagyunk-e. Mert hogy a tegnapi előadás nem a debreczeni színházba illt, arról szomorúan győződött meg a közönség. Ha részletesen akarnánk foglalkozni a tegnapi előadás hibáival, hasábotkat írhatnánk. Elmondhatjuk, hogy az Üdvöske előadása a legalacsonyabb színvonalon állott.

Ha Réthy Laura nam játszik az ope-

retben, akkor talán ott is hagyja a közönség. Feltűnő sok rendezési hiba, szerep neantudás az össz készületlensége, izléstelen improvizálások, melylyel a szerep neantudásokat igyekeztek palástolni, ezek főbb vonásai a tegnapi előadásnak. Több ízben adtunk kifejezést annak, hogy legalább annyit vár el a közönség, hogy ne készületlenül jelenjenek meg a színpadon. A tegnapi előadás nagyon is meglátszott nemcsak az össz, de az egyesek készületlensége is.

Anyai tiszteletet csak érdemel a közönség, meg a vendégművész is, hogy szerepeiket tudják a szereplők s a sugó szavát ne hallják előbb még a karzaton is, mint a szereplőket. Több figyelmet gyakorolhatna az igazgató tagjaira, akkor talán nem fordulnának elő a tegnapihoz hasonló nagyon is gyakori esetek. A debreczeni színház nem orfeum, hogy készületlenül mutassanak be egy előadást s izléstelenekkel traktálják a közönséget.

Az előadás nem sokan voltak, mintha talán előre sejtették volna, hogy csak boszszankodni fognak.

R é t h y jelenléte a színpadon feledtette némileg a botrányos hiányokat.

R é t h y Laura volt az Üdvöske, kinek bizonyára legjobb szerepei közé tartozik ez. Gráciával, kedves naivsággal játszott s énekszámaira mindig óriási tapsvihar zúdult fel.

K a r a c s, ki tegnap előtt legszebb sikerei egyikét aratta, az este folyton ingadozott. K ö r n y e i ügyes Pippo volt, énekszámait is hévvel dalolta. Figyelmebe ajánlhatjuk azonban, hogy éneklése előtt ne vegyen mindig az orrán lélekzetet, vagy magyarul: ne szuszogjon. Ez a körülmény, különösen elsőrangú erőknél könnyen viszsztatésztést szülhet és szül. G a l y a s s y Paula igyekezetet árult el, hogy a királyleány nehez szerepét megjátssa. S z i k l a y

sokszor a túlzásig improvizált. Nagy Gyula a kanczellárt meglehetősen gyengén adta.

A férfikar megállotta a helyét, a női azonban gyakran ingadozott.

Perényi Margit elszereződött.

A kolozsvári „Ellenzék”-ből olvassuk, hogy a mi közönségünknek dédelgetett kedvence, a debreczeni színház jeles művésznője, P e r é n y i Margit virágvasárnapról Kolozsvarra szerződött. Azt a néhány jeles erőt, akik a társulatnál vannak s akik közönség kedvencei, sorra elengedi az igazgató. Arra vagyunk kíváncsiak ki marad hát Debreczenben. Vagy talán az elbocsátott jeles erőket, ismét fiatal, tehetséges „k e z d ő k k e l” akarja pótolni az igazgató?

Blaha Lujza örökös szerződése.

Neurégiben bőven foglalkoztak a lapok a Népszínház büszkeségének. Blaha Lujzának szerződésével megírták, hogy a mostani igazgató legfőleg még a jövő esztendőre adhat szerződést, minthogy az övé is lejár akkor; megírták, hogy maga a miniszterelnök fogja megoldani a szerződés kérdését.

Mint most értesülünk, ez a szerződés immár befejezett dolog. Blaha Lujza aprilis elsejétől a Nemzeti Színház tagja, játékmesteri címmel.

A szerződés életfogytig tartó és 12.000 korona évi fizetéssel jár. A művész azonban kikötötte a szerződésben, hogy a Népszínházban annyiszor fölléphet, ahány-szor erre felszólítja a Népszínház igazgatósága. Blaha Lujza tehát most aprilis elsején bevonul a Nemzeti Színházba, mint örökös szerződött tag és már a hónap első hetében föllép a „Tündérak Magyarhomban” című népszínműben. A Népszínház nem veszi el legkiválóbb tagját, mert a szerződés értelmében Blahának lesz módja és alkalma ottan föllépni és a Népszínház igazgatósága bizonyára elni is fog azzal a jogával, hogy Blaha Lujzának méltó helyet biztosítson játékrendjében.

NAPI HIREK.

Farsang után.

— Emlék a múltból. —

A régi farsangokon sokkal jobban vígagdoztak, mint manapság, mert szigorúan betartották a tulajdonképeni farsang idejét. Jóval több naivitás, lelkesedés is volt az emberekben és egész szívből tudtak mulatni.

Hivatalos farsangjukat, Vízkereszt után való vasárnapon kezdték meg a bárendezők és hushagyó kedden végezték be. Hushagyó kedden zárult a farsang, akkor volt a bögötemetés, tökehuzás. Igazi magyar helyeken, régi kuriában ezt még a 30-as években is megtartották.

A bögötemetés abból állt, hogy a bögöt fekete posztóval beterítették, két oldalt gyertyákat vittek a bárendezők és valami szomorú melódiának éneklése mellett eltemették a farsangot.

— Tökehuzásnak a régi világban azt a szokást nevezték, hogy a farsangot be-

ben. Szegény nagymama nem érte meg azt az időt, mikor az ő unokája, kit oly nagyon szeretett, majd mint boldog menyasszony ragyogó arccal megy a templomba esküvőre.

Csak hogy arra még várni kell. Majd ha kinevezik Fekete Bélát albíronnak, most még csak törvényszéki jegyző.

Addig azonban az eljegyzést sem engedik meg Kovácsék, ámbar nem ellenzik a házasságot. Nincs semmi kifogások. Ez a Fekete Béla derék, jóra való fiatalember, még királyi táblai bíró is lehet valamikor. Még több igaz, hogy szegények mindketten: a vőlegénynek sincs semmije a fizetésén kívül s Kovácsék sem adhatnak a leányukkal egyebet, csak éppen három szobára való butort, de hátha a jó ég meglágyítja annak a gögös Raskay Menyhértnek a szívét?

Elég csapás érte már azt az embert. Mintha csak az Isten látogatta volna meg, a miért olyan szívtelen volt a testvérehez. — Gyermekai, unokái mind meghaltak, csak úgy áll egymaga mint a korhadó fa, melynek minden ága letört.

— Talán éppen ő küldte ide a pesti ügyvédet tudakozódní? — vélte Kovácsné. — Talán mégis meg akar rólunk emlékezni legalább a végrendeletében?

— Az meglehet, — gondolta Kovács Károly is. — A vér nem válik vízzé.

Ennek a sok találgatásnak véget vetett a Raskay Menyhért levele. Nagy meglepetés volt ez Kovácséknak. Az öreg ur a legnagyobb leányukat kérte, azt örökbe fogadja s minden vagyonát reá hagyja.

— Jézusom! — sikoltott az asszony örömeiben is bámulatában is.

De mégsem tudott igazán örülni neki, hogy oda kell adni a leányát.

S a ferje is csak lógatta a fejét: — Nagy szerencse, roppant nagy szerencse! Csak ne kellene megválni.

De az öreg ur kikötötte, hogy meg kell válni. A leányt küldjek fel hozzá Budapestre, azontul már ő gondoskodik róla.

Nem azt írja, hogy vigyek föl, csak azt, hogy küldjek fel. Ugy látszott, az atyafiságos szeretetet nem terjeszti ki a leány szüleiére. Azokat nem kívánja látni.

— Mit csináljunk? — tanácskoztak Kovácsék. Mégis abban állapodtak meg, hogy Emmát fölküldik. Ilyen nagy szerencsét nem lehet elszalasztani. Nem magukat nézik, hanem a gyerekeket. Ha olyan nagy gazdagság jut Emmának, abból segíthet a többi testvéreire is: mindnyájukat boldoggá teheti. (Vége köv)

záró éjjel után a leányok és legényül maradt ifjak ruhájára egy fonálról lecsüngő kis fácskát akasztottak. Ekkor kacagva kiáltá a társaság: Huzza a töket, huzza a töket. A leányok pedig karban enekelték:

Hushagyó, hushagyó,
Engem itthon hagyó.

Hajnalban azután elhallgatott a muzsika, mert a régi öregek a farsangban táncoltak, a bójtben pedig bójtöltek.

Muzsika nem szól nyilvános helyeken az egész bójti időszak alatt és nagy híre volt a XVIII. század végén a szabóes-megyei bálnak, a hol a mulató gavalle-
rok, hamvazó szerdara virradó reggelen egész hét óráig muzsikáltattak magukat és táncoltak. A falu plebanosa is közbelépett. Országgra szóló esemény volt ez, a melyre nótát is esmáltak?

Nem sok haszna vala plebanos szavanak. Ambar napja is volt hamvazó szerdának. Vonjad reá javat alföldi notának, Kiki azt kiáltá Levai Miksanak.

Mária Terezia különösen szigorúan tartotta a bójtöt. Meg a magyar nemes testőrsereg tagjaitól is megkivánta. Ere enged következtetni a kis epizód. Bessenyei György, a híres testőr — mint afféle kálvinista ember — nem sokat törődött a bójttal. Mária Terezia, a ki a legesekélyebb dolgokról is informáltatta magát, megtudta, hogy Bessenyei uram nagybójtben még pedig pénteki napon kolbaszt hozatott magának.

A királynő maga ele ezitaltatta Bessenyeit és kegyesen adta tudtára, hogy ebbeli kihagasa miatt poenitentiat fog tartani és hiába vedekezett Bessenyei, hogy ő kálvinista, meg kellett tartania a vezeklest.

Ma mint sok más, niptári fogalom a bójt is. Hangzik a zene s ha van hozzá jó kedv és pénz, hushagyó kedd után is megtartják a farsangból kimaradt estélyeket, bálokat.

Tóth Ede.

1876. február 26-án halt meg Toth Ede.

Ma van huszonöt esztendeje, hogy meghalt az a férfi, kivel először vonult be igazi, nagy diadallal irodalmunkba a népszinmű Toth Ede halt meg ezen a napon, a szegény vandorszinesz, ki példátlan nélkülözései között írta meg népszinmű-irodalmunk gyöngyeit. A nyomorúságból naivságot, a sorsesapásokból könnyedséget tanult s műveibe vitte ezeket.

Az a Toth Ede, akit műveiből megismerünk, bohém, igazi bohém ember volt. Hogy sok baja volt az élettel és a megélhetéssel, arra csak egy körülmény vet világot. És ez népszinműveinek a drámai jellege. Már a Tolonez is, de különösen a hallhatatlan Falurossza igazi népdramák; eselekményeik rugója

tragikus, a fejlesztés legalább is közep-drámai. A kintornás család méltán sorakozik másik két társához.

De mégis a Falurossza az, a mi dieső babért nyújt a költőnek. Népszinművünk eladdig jóformán nem is volt. Kisfaludy, Gaál kísérletei meddők voltak. A hatás, mit műveikkel elérni akartak, merőben különbözött a szerzők intenczióitól. Nem is lehetett a hatás egyetemes, hiszen még Gaál Nótáriusában is csak mellékalakok gyanánt állanak előtünk a nép fiai.

Toth Ede a Falurosszában élénk tárja a köznép életet. Olyannak mutatja a milyen az valóban. Tipusokat teremt. Bátki Teresiben a durzas parasztmenyecsket, urában a kötődő gazdaembert, apjában a dölyfös honoratiort. Feledi Boriska a gyakori népdramák alakja, aki elakarja magát veszteni, ha nem lehet a kedvesé.

S maga a Falurossza? Igazi husból-verből való alak. Benne a nép minden jellegzetes tulajdonsága. Dacos, elszánt és mindenekfelett becsületos. Finum Rózsit is könnyen felismerheti az ember bármelyik faluban, melynek nyelve ő.

És emek az embernek is fiatal korban kellett elhalni! Mint majdnem minden jelesnek, ki felülemelkedik a tuezaton. Meg a harmincz esztendőt sem érhetette el: meghalt szegénységben, elhagyatottságban.

Sírja akkor jeltelenül maradt. De műveivel emléket állított fel magának, mely aere perennius. Diesősége messze időkre terjed, talán örökre, mert az újabb népszinműirok művei csak halavány pendantok az ő Falurosszához képest.

Gyujtsuk fel hát a mai napon hazánk egyik nagy fiának az emlékezes faklyáját. Hadd ragyogjon annak fenyé, hadd világítson be a szegény költő, az árva színész sötét földi sirjába! Adjon enyhületet annak, ki csak azért élt, hogy szenvedjen! Hiszen olyan nagy ember volt!

—tán.

Thaly Kálmán és a debreczeni kereskedelmi akadémia.

Thaly Kálmán városunk első kerületének nagyrabecsült képviselője a kultusz-táreza részletes tárgyalásánál felszólalt a debreczeni kereskedelmi akadémia érdekében. Rövid, de velős felszólalását Wlassics miniszter válaszával itt közöljük:

A kereskedelmi iskolák tételénél

Thaly Kálmán: A debreczeni kereskedelmi akadémiairól szól. Boldogult Trefort miniszter, hogy a felső kereskedelmi iskolák tekintélyet emelje és az ifjuság annál inkább tóduljon azok látogatására, a keresk. ak. ezimet adta. Ő nem helyesli, ha pusztán ezimeket osztogatnak. Azért ő jonak tartja, hogy a miniszter ezt a ezimet ujjában megvonta. Csak egy iskolának hagyta meg az akadémiai ezimet, a budapestinek. Ennek is csak azért, mert magasabb kereskedelmi tanfolyamot is foglal magában. Ez helyes is. Most ilyen tanfo-

lyam létesítésén dolgoznak a debreczezi kereskedelmi iskolában is, azért kéri a minisztert, hogy tekintettel arra a törekvésére, s különösen, ha ez sikerül, a debreczezi kereskedelmi iskolának a töle már egyizben elvett akadémiai ezimet és jellegét adományozni kegyeskedjék. (Helyeslés a baloldalon.)

Wlassics Gyula kultuszminiszter: Az Akadémia ezimet kereskedelmi iskolától megvonta, — midőn ezt a kérdést szervezte, csak a budapesti és kolozsvári kereskedelmi iskolákat ruházta fel, a debreczezi kereskedelmi iskolára vonatkozólag most tárgyal a kereskedelmi miniszterrel.

A tétel elfogadtatik.

Eljegyzés.

Kemény Mór dr. ügyvéd kedves és szeretetreméltó leányát, Klárikát eljegyezte Glück József dr. Az eljegyzéshez mindenfelől a legőszintébb s legigazabb szerencsekívánatok fűződnek.

Villamos vasut Debreczenben.

A debreczezi villamos vasut ügye rohamosan közeleg a megvalósulás stádiuma felé, s közel már az idő, mikor a lassu gözmozdonyok és rozga lóvasúti kaliták helyett fürge villamos kocsik fogják befutkározni a várost. Tegnap már leérkezett a kereskedelemügyi miniszter leirata a városi tanácshoz a melyben a szükséges közigazgatási bejárashoz adja meg az engedélyt. A leirat értelmében a közig. bejárás határidejéül márczius 4-ikének d. e. 9 órája van kitűzve.

A m.-vásárhelyi gaztelt.

A marosvásárhelyi véres választási ügyben, mint M.-Vásárhelyről írják, a kir. ügyész és vizsgálóbíró által folytatott törvényes vizsgálatban, mely több mint 140 ember kihallgatását is magában foglalta, szombaton gróf Lázár Miklós a kir. ügyesség nevében részletes és terjedelmes indítványt nyújtott be Köllő Ignác vizsgálóbíróknak. Az indítványában Csiki J. Károly választási elnök és dr. Bernády Györgyöt a csendőroknak, fegyveres erőnek jogtalan alkalmazása miatt a btk. 472. §. első szakaszába ütköző hivatali hatalommal való visszaélés büntette és 4 rendbeli a btk. 290. §. ütk. gondatlanságból okozott emberölés vétsége és 10 rendbeli a btk. 310. §. ütk. gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt vádat emelt s kérte a nevezettek ellen, azok miatt a vizsgálat azonnali elrendelését.

A Köllő Ignác vizsgálóbíró még aznap az emberölések és súlyos testi sértések vétségei miatt a vizsgálatot Csiki J. Károly és Bernády György ellen elrendelte csak a btk. 472 §-át a büntett miatt a vizsgálat elrendelését megelőzte. Ezen utóbbinak megelőzése miatt gróf Lázár Miklós a vadtanácshoz fellebbezéssel élt.

Thaly Kálmán kitüntetése.

Városunk nagyhirű képviselőjét Thaly Kálmánt szép kitüntetés érte. Ő felsége a párisi kiállítás körül szerzett érdemeiért a Szent István rend kis keresztjével tüntette ki.

A hitközségi elnök lakomája.

Tegnap lapunkban megemlékeztünk arról a lakomáról, melyet Reichmann Ármán hitk. elnök választóinak tisztelőre másodízben rendezett. A két lakomán összesen 500 hitközségi tag vett részt. Ezeknek a hitközségi elnök nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntőjében köszönetét fejezte ki az iránta már negyedízben nyilvánított kitüntető bizalmukért és többek között meleg szavakban megemlékezett azokról az előkelő egyénekről, kiknek a hitközség örök hálaival tartozik azon támogatásért, melylyel a hitközség nagyszabású intézményeinek létesítését és pénzügyi helyzetének consolidását előmozdították. És pedig: dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, Zsilinszky Mihály államtitkár, gróf Dégenfeld József főispán, A Debreczeni Első Takarékpénztár igazgatója és különösen Szepesi Gusztáv igazgató ur, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, — a városi tanács és a törvényhatósági bizottság.

Kossuth ünnep Amerikában.

Ötven esztendeje lesz ez év végén, hogy messze tengerentúl lázba borult egy hozzánk egészen idegen nép a magyar név hallatára. Ezt a csodát Kossuth Lajos hozta létre. Akkor volt ez, mikor a szabadságharcot levertek s Kossuth zarándoktra indult, hogy az idegen nemzetek rokonérzését, segítségét megszerezze.

Rokonérzés volt is bőven, de sehol annyira lelkes, mint Amerikában. Ezeknek a szomorú, de mámoros napoknak emlékét készülnek most megünnepelni Amerikába szakadt honfitársaink. Clevelandból érkezik a készülő ünnep híre. New-Yorkban tervezi az ünnepet az odavaló magyar egyesület. A jelentés szerint a nagyszabású ünnep az összes amerikai városok magyar egyesületeinek képviselőit gyűjti majd New-Yorkba. Tervebe van véve, hogy ez alkalomból nagyszabású magyar konvencziót tartanak, mely méltóképpen és jogosan reprezentálja az amerikai magyarság összességét. Kossuth Lajos neve még élénken él az amerikaiak lelkében s így az ünnepen az ő imponáló részvételük is bizonyos. Meg is hívják rája formalisan New-York város polgármesterét a városi tanács tagjaival s Mac Kinley elnököt, valamint a kongresszus tagjait is. Disz-felvomlás keretében Kossuth new-yorki bevonulását élethűen szándékoznak megismételni. Az ünnepet december 10-én tartják meg.

Borzasztó rémtett.

Páratlan rémtettel követelt el Sibinj szerémszegyi faluban egy Zulies nevű, 38 éves vinczellér.

Csütörtök délután éles kést vett elő és nejét három kis gyermekükkel együtt agyon-szurta és holttestüket darabokra vagdalta. Ezután leülte összes háziállatait, 2 tehenet, egy bornyut, több disznót s még a kutyák és macskáknak sem kegyelmezett.

Mikor véres munkáját elvégezte, első dolga volt, hogy a bródi csendőrségnél jelentkezzék, hol teljes egykedvűséggel vallotta, hogy azért követte el rémtettét, mert észrevette, hogy felesége el akarja tenni

láb alól s aznap délben is mérgezett ételt adott neki.

Vesztett kutyák garázdálkodása.

Az utóbbi időkben rémesen garázdálkodnak városunkban a vesztett kutyák. Dacára, hogy a sintér naponta bejárja a várost, mégis alig mulik el nap, hogy a vesztett vagy legalább is gyanús ebek garázdálkodásáról hírt ne venne a rendőrség. Ez ndította Dr. Tóth Mihály mezőrendőr kapitányt arra, hogy ez alábbi nagyon is figyelmeire és megszívlelésre méltó felhívást intézze Debreczen város közönségéhez:

Már huzamosabb idő óta fordulnak elő vesztett kutyamarások. Alig mulik el egy-két nap a rendőrségnél ismét és ismét jelentkeznek a vesztett, vagy vesztett gyanús kutyák által megmárt egyének, hogy a Pasteur-féle fő és székvárosi intézetbe felmehessen, A rendőrség zárlatot rendelt el, sőt egyes városrészekben, különösen a kertsekben az összes kutyák és macskák kiirtását elrendelte a sintér jár is a város utcáin, de kötelességet kellőleg nem képes végrehajtani, mert bár az intézkedés a közönség érdekeiben történik, a közönség maga az, ki megakadályozza a sok csavargó kutyák kiirtását, a kenyéripiac, a főtér, Csapó-utca s más forgalmasabb helyek csak úgy hemzsegek a sok gazdátlan ebektől és mégis mikor jön a sintér már 50-100 lépésre előtte zavarják a kutyákat, elkergetik más utcára s a vesztett marási esetek nem fogyhatnak sőt szaporodnak. Bizony ideje volna ha a közönség is belátná saját javát, mert ha ez így tart továbbra is kenyszerülve lesz a rendőrség, mint fél évvel ezelőtt, Kolozsvárt tette a hatóság a város összes ebeit, macskáit az állategészségügyi törvény (1888. évi VII. tcz.) 69. § sa értelmében irgalmatlanul kiirtani. Óva intjük tehát a sinterek eddigi ellenségeit, hagyjanak fel és észszerűen beavatkozásaiikkal és gondolják meg hogy az ember elete mégis csak becsesebb mint a kutyáé.

Százhárom betörés.

Nagy port vert fel annak idején Debreczenben az a nagyszámú betöréses lopás, melyek színhelyei a debreczeni szállóskertek voltak. A betörőbanda feje Faragó István fél évvel ezelőtt a börtönben felakasztotta magát, a többiek felett most mond ítéletet a törvényszék. Tegnap kezdtek meg a főtárgyalást az ügyben a 6 vádlott s a tömördek tanu kihallgatása azonban előreláthatólag legalább 14-15 napot fog igénybe venni. Az elkövetett 101 betörés közül a tegnapi napon csak 7 betörést tudtak letárgyalni. Az érdeklődő közönség egész megtölti a termet, a hol a tárgyalás folyik.

Követelődző csavargó.

Kopár Jánosnak nevezte magát ez a toprongyos csavargó, aki nem igen szeret dolgozni, de azért könnyen szeretne élni. Minden engedély nélküli koldulással akarta kenyerét keresni. Ugy járkált házról-házra és alamizsnát kért. Ha pedig nem adtak az ép, erőteljes embernek semmit, követelődzni kezdett. Felig bepálinkázott állapotban elkezdte az ajtókat döngöteni és olyan botrányt csinált, hogy a szomszédok mind össze futottak. A rendőrség vette árt-fogásába.

Helyreigazítás.

„A függetlenségi kör bálján felülfizetek” ez. tegnapi számunkban megjelent

közleményből tévedésünk folytán két felülfizető neve, u. m. id. Kertész János és Csobán József 4-4 koronát, összesen 8 koronát felülfizettek, kimaradt, mit ezennel helyreigazítunk.

Bimbó hullás.

Sulyos vesztesség érte Vántsa György tanitót. Margitka nevű kisleánya hunyt el rövid ideig tartó szenvedés után. Temetése holnap délután lesz.

A svihák.

Bagó Mátyás rálépett a Bata Imre tyukszemére. Ez ha bálteremben történik meg, okvetlenül lovagias következményeket vonna maga után De miután ez a piaczon történt, a szóczi állíták álldogáló helyen, hát nem történt más, minthogy Bata Imre pofon teremtette Bagót. Az nem ütötte vissza, hanem végig nézte s leszólta megvetően:

— Svihák!

Ebből aztán keletkezett olyan alapos skandalum, hogy nyolcz rendőrnek kellett közbelépni és rendet csinálni. Az ügynek a rendőrség előtt lesz a folytatása s egyszerűsmind elintézése is.

Csendélet a késes utcán

Vannak egyének, kiknek leghalványabb idái sincsenek a realizmusról, dacára annak mégis tudatlanul a realizmus hívei lesznek, amennyiben asszonyt szeretnek. A szerelem sötét vermébe Csontos Albert borbély legény is beleesett, még pedig egy olyan asszonynál, kinek férje allandóan távol volt hazulról. De az asszony nem akarta a parfümos figaró szerelmét viszonzni. A nem remélt eredmény felett kétségbeesett fodrász a bosszulhoz folyamodott s a furfangos gondolata támadt, hogy ideáljának arcképet megtisztelő illusztrációkkal az utcán kifüggeszti. Tervét végre is hajtotta, csak hogy az asszony a legalkalmasabb időpontban, észrevette s számos ismerőseivel egyetemben úgy elverte a szerelmes borbélylegényt, hogy alig tudott a saját lábán hazamenni. Az épületes kis látványosság, melynek nagyszámú nézője akadt, a rendőrségen lesz folytatása.

A házasságok — égben kötötnek.

A Szabadkán megjelenő Bácskai Hirlapban olvassuk az alábbi, nem mindennapi közleményt:

Beesületességnetovábbja.

Özv. F. L.-né Szabadka, és nagyságos B. I. (?) Erzsébetvárosi állítólagos föld-birtokos házasságát én Augenstein Károly (Budapest, József-körut 20. szám alatt) közvetíttem, dacára annak, hogy én T.-né önagságának több mint 20 férfit bemutattam, dacára annak, hogy B. urat több helyen bemutattam, midőn jutalékfizetésre került a sor, kardot rántott és kiutasított: miután ennek az urnak jelleme nincs, ezuton veszek elégtételt sértéséért, jutalékom pedig törvényesuton fogom behajtani.

Augenstein K. Alajos

hat. eng. házasság közvetítő

Budapest, József-körut 20.

És mondja még valaki, hogy a házasságok nem az égben kötötnek!

A halál torkában.

A tegnap délután négy óra után Szatmár felől érkező gyorsvonat a róm. katolikus temető mellett elütött egy szekert. A szekerbe egy ló volt fogva, melyet Tóth József 15 éves kocsisa hajtott. A robogó vonatról a vasúti személyzet nem vehette jól ki a szerencsétlenség nagyságát, tévesen értesítettek az állomás főnökséget, honnan aztán oly tel fon értesítést nyert a rendőség, hogy a vonat lovat, kocsit a rajta ülőkkel együtt elgázolt. Végül Gyula h. főkapitány, egy biztos és egy irnok kíséretében sietett a szerencsétlenség színhelyére, utánuk több munkással egy hulla kocsit ment. Kierkezve látták, hogy a szerencsétlenség csak egy közönséges vasúti baleset. A vonat csak a ló egyik lábát zúzta össze, a szekert pedig felfordította a benne ülő fiúval együtt, ki a szekér alá került, de az ijedségen kívül egyéb baja nem történt. Alátámasztás szerint a baleset úgy történt, hogy szekérével az elzárt sorompó előtt állott, lova valamitől megbokrosodott, neki rohant a sorompónak, mely kinyílt és rálépett a pályára, az ugyanakkor oda érkező vonat pedig elütötte. A rendőség Tóth Józsefet értesítette a balesetről.

A Takarékos és Hitelintézet közgyűlése.

A Takarékos és Hitelintézet vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta évi rendes közgyűlést. A közgyűlésen, melyen Lengyel Imre elnököl a részvényesek nagyszámmal jelentek meg. Az elnöki üdvözlő beszéd után a zárszámadást olvasták fel. Ugy az egyes üzletágak, mint maga a 36580 kor. 54 fillert kitevő nyereség az elmúlt évekhez képest öröndetes emelkedést mutatnak fel. A közgyűlés egyhangulag és meglegedetten vette tudomásul az igazgatóság jelentését és elfogadta a nyereség felosztási tervzetet, a mely szerint az 1900. évi szelvények f. hó 26-ától kezdve 14 koronájával bevalthatók. A közgyűlés azután a sorrend szerint kilépett Bechert Manó igazgatósági tagot újból egyhangulag megválasztotta. Felügyelő biz. tag Dr. Megyeri Pál, póttagok pedig Csóka Samuel és Bilkei Kövesdy Imre lettek.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola köszönete.

Mindazok, kik boldog emlékeztető Károcsa Róznak, a debreczeni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájában az internatus igazgatónőjének temetésén megjelentek, megjelenésük által ez elhunyt igazgatónő, felsőbb leányiskolánk s általában a magasabb nőnevelés ügye iránt figyelmüknek, érdeklődésüknek bizonyosságát adták, fogadják az ev. ref. felsőbb leányiskola tantestületének tiszteletteljes köszönetet.

Megkéselt talyigás.

A sárga földig leitták magukat Nagy Mihály és Pócsi Mátyás talyigások a vasárnapi nap tiszteletére. Így, berugott álla-

potban került össze a két atyafi, egy darabig kedélyesen eldiskuráltak, de csakhamar felmerült közöttük valami fölött a nézeteltérés. Mikor aztán Nagy Mihály egy jókora husággal a Pócsi nyaka közé vágott, úgy kupán tisztelte a sertett Pócsi egy kezéigébe került fadarabbal bántalmazóját, hogy annak menten kiesett két oga. Ez volt a jel, mert a következő perczben már áldáz tusára kelt egymással a két talyigás. Végre is az odasietett rendőrök választották el a két véreszomjazó embert, akkorra azonban Pócsi balkarján egy mély késszurás volt, melyet Nagy Mihály ejtett rajta. Pócsit most a lakásán ápolják.

Henry czirkusza Debreczenben.

Majus 14-ikén vege van a színházi szezonnak, szürke, zsibbasztó unalom szállja meg a várost. A színház kapui bezaródnak, nincs semmi szórakozás. Az idei nyár úgy látszik nem lesz kellemetlenül unalmas. — Értésülünk, hogy egy elsőrendű czirkusz jön Debreczenbe. K o s k e Henrik, a Henry czirkusz jelenlegi igazgatója kapott a főkapitányságtól engedélyt, hogy társulatával a színházi szezon végén megkezdhesse működését. A czirkusz 100 tagból és 80 lóból áll s úgy értesülünk, hogy ahol megfordult mindenütt a legnagyobb elismeréssel szölkörola. Ez idő szerint Ujvidéken működik. A czirkuszt a Széchenyi utasa végén fogják felállítani.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság”

február 24-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Hadzsics Antal” Negyvenéves irodalmi működésének ünnepélye alkalmából (arcképpel.) „Szerb néprománeczek.” Fordította Dömötör Pál. — Regénytár: „Híres szerelmesek: Napoleon és Walewska grófné” (arcképpel.) — „A lovagló mester.” Amerikai elbeszélés (képekkel.) — „A gróf Butler János története” (képekkel) Irta Bernáth Dezső. — „Hü bajtársak” Egy francia tiszt emlékirataiból. — „Szerb uralkodók tragédiái.” — „Milán királyi temetése a krusedoli zárdában” (több eredeti fényképpel) Popovics V. Istvántól. — „Esküvő a spanyol uralkodóházban” (Don Karlosz és Mária de las Mercedes ausztriai hercegnő arcképpel.) — „Nemzetközi kiállítás a Nemzeti Szalonban” (képekkel Puvis de Chavannes, Rochegrosse, Zuber, Barillet, Robert-Fleury, Breton, stb. fényképei után.) — „A Livonius-fele mentőkeszülékek.” — „Régi és mai lámpák.” Irodalom és Művészet, Közintezetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában [Budapest IV. ker. Egye-

tem-utca 4. sz.] Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

Az állatok világa.

Abból a nagy műből, a melyhez hasonló a magyar könyvpiaczen mostanában egy sem jelent meg, a 16 ik füzetet is megkaptuk. Szép fekete nyomatu műlap járul ehhez a füzethez, bemutatva az Ilneumont. A rendkívül érdekes szöveget ezuttar is rajzok magyarazzák. Így például hü képét kapjuk a párduczhiuznak, a vadászgepárduknak, a fosszának, az afrikai- az ázsiai- és malakkai cibet-macsának, a közönséges petymegnek, meg a tigrispetymegnek, továbbá a közönséges pálmásodróknak és a maláji mampalon-nak. A szöveg persze ezeket, ezek életét festi, mindenütt könnyen érthetőleg, kedvesen és mégis tudományosan. Az állatok világa Légrády-testvérek kiadásában jelenik meg s egy-egy füzet ára 80 fillér. A mű a kiadóhivatalon kívül (váci körút 78.) minden könyvkereskedésben megszerezhető.

Botrány a báró Schossbergerek zsúrján.

— A Lipótváros szenzációja. —

Febr. 26.

A főváros köreit nagystilű, élénk fel-tűnést keltett botrány foglalkoztatja. A botrány egy előkelő milliomos családjában történt, s most úgy sejtik, hogy egy sereg affér lesz a következtése.

Magának az esetnek ez a története:

Szombaton báró tornyai Schossbergerné a nemrég elhunyt milliomos özvegye, fényes estét rendezett, hogy rokonait: két előkelő bárókisasszonyt a háziámban bemutassa.

A bála mintegy nyolczvan fiatal embert hívtak meg.

Ejfélkor sokan átnéztek a szemben levő Operába, a jurista-bála, a homnét magukkal hoztak mintegy százötven meg nem hívtott fiatalembert.

Ez még nem okozott volna bajt. De a fiatal emberek, úgy mondják, a gazdag vasesoránál berugtak és különféle elmés tréfákat engedtek meg maguknak. Például, poharakat szalvétába göngyölgettek, azután rátapostak, s később eldicsekedtek, hogy a poharakban kétszáz forint kárt csináltak.

Majd égő szivarokkal kiegészítették az összes gobelin-függönyöket, tentával végig öntötték a fauteuil-eket; az ezüst kandelaberek tetejét kiesavarták és folytonosan hangos malicziákat mondtak a házbellekre.

A meghívott leányok szeparálták ma-

fekete, fehér és színes 65 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, sávos, kockázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben és 2000 különféle színben, rajzban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtól	—	14 frt	65 krig
Selyem-damaszt	65	—	14	65
Selyem kelmék öltönyöknek 8 frt	65	—	42	75
Selyem-foulard nyomtatással	65	—	3	65
Báli selyem	60	—	14	65
Selyem grenadin	80	—	7	65

méterenkint portó és adómentesen a házhoz. Minták postafordultával. Schweiczba kétszeres levélpostá.

F. Henneberg. selyem gyáros Zürich
(cs. és kir. udv. szállító.)

Henneberg-selyem

gukat; nem ott táncoltak, a hol a ház leányai.

Házigazda nem volt a háznál, a ki a botrány okozókat kérdőre vonja, vagy kidobja.

Szinte szabad utja volt a garázdalkodásnak, a mely így, hogy egy a házi asszony személyében egy nőt inzultált, annyival ocsmányabb volt.

A mint egy újabb távirat jelenti, a dologban szereplő fiatalság tagadja az egész esetet.

A család is azt mondja, hogy a hír túlzott; a fiatal embereknek jókedvük volt, de semmi egyéb baj nem történt.

Aggastyán a pinczében.

(Öreg ember sorsa.)

febr. 26.

A szegedi alsóvárosban széltehen-hosszabban arról beszélnek az emberek, hogy egy hetvennégy esztendő aggastyán a mostani rettenetes téli sötét, dohos pinczében élte át.

Hivatalos jelentés is van róla a szegedi rendőrségnél, hogy az agg ember egy hideg, krumpli-pinczében lakott, ahol a pár szal deszkából összetakolt ágyon kívül nincs egyéb butoradarab. Ma is ott senyed még a koros férfi a sötétségben, a pince mélység kripta-hidegségében, rongyok között szalmán, zsáktakaró alatt. A megbotránkozató esetről a következő tudósításunk számol be.

Koczor János h. főkapitányhoz levelezőlapon az alábbi följelentés érkezett.

„Tisztelettel jelentem főkapitány urnak hogy Pásztor-utca 6 számú házban a krumpli-pinczében egy nyolczvan éves agg lakik. Ott töltötte a telet is. Annak a háznak az agg ember fia a tulajdonosa. Egy polgár.

A h. főkapitány nyomban kiküldött 2 rendőrt, hogy győződjenek meg arról, vajon ténybeli valóságon alapszik-e a följelentés.

Még a délelőtti órákban eliatogatott két rendőr a Pásztor-utca 6 számú házba. Senkitem kérdezve, lementek a pinczébe. Rozoga lépcső vezetett a dohos levegőjű homályos oduba, a hol a sarokba gyalulatlan fadarabokból összererőtt ágy szalmáján egy aggastyán kuczorgott.

— Jó napot!

Elfojtott, rekedtes, hangon köszönt vissza, alig érthető tompasággal:

— Adjon Isten!

— Azt nézzük, itt lakik-e kend?

— Itt lakom.

— Kicsoda kend?

— Bozóki Antal.

— Hány esztendő?

— Hetvennégy.

— Mit tartanak ebben a pinczében?

— Krumplit . . . no mög engömet.

— Ki lakik a felső lakásban?

— A fiamék.

— Hát miért nem megy föl? Nem fél, hogy elvesz az istenverte hidegben?

Az öreg könnyeket morzsolgatott a szeméből. Lehorgasztotta a fejét és hümmögött.

Harapófogóval sem lehetett belőle egy szót kihuzni. Még nyomoruságában, végzetlen elhagyatottságában sem akarta azokat megvádolni, akik legközelebb vannak a

szívéhez. Azt mondták a rendőröknek a környékbeliek, hogy a csillagbörtön legsúlyosabb rabjának is jobb dolga van, mint az elhagyott öregnek. Két-három derecsés zsákból van összeférezve a pokrócz, melylyel az aggastyán takarózhatik. A meg-ejtett nyomozásból kiderült, hogy az agg a legszigorubb télen is a derecsés zsákokkal takarózott.

Bebújt galambösz fejével a szalmába s onnan szált tekintete sóvárgó vágyakozással a pince-ablakba, várva a tavasz melengető sugarait. Miért száműzték az élet embert a családi fészekből? Igaz-e, hogy a kegyetlenségben része van a szerencsétlen Bozóki Antal fiamak is? Ezek olyan kérdések, melyekre a további részletesebb nyomozás adja meg a kellő felvilágosításokat. Az eddigi hivatalos jelentés hán sulyozza, hogy a hetvennégy éves aggastyán a krumpli-veremben nélkülözések és szenvedések között tölti kínos-keserves napjait.

CSARNOK.

A ki nem a szívére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen” számára írta **Vajda József.**

Folytatás.

Csak játszik. (5)

„Isten vele, kedves Virághegyi bácsi, hirtelen rosszul lettem, kénytelen vagyok hazamenni.”

„Az Istenért, mi baja?”

„Egy kis migrain az egész, de félek, hogy hevesebb lesz s nem utazhatom vissza.”

„Hát már emegy? Ilyen hamar? Igen örültem volna pedig, kedves Hajnal, ha holnap d. u. meglátogatott volna bennünket, valami kis összejövetel lesz. A fiatalság, tudja, szeret mulatni, szórakozni. Otília megmutatná pagnier kocsját, melyet nevénapjára kapott és két fekete lovát, melyekkel a mamája lepte meg. Vegyen be anti-piraint, biztos szer.”

„Köszönöm szépen a meghívást amit különben már Otília nagysámtól is lehetett szerencsém kapni, de . . . de nagyon fontos elintézni való dolgaim vannak, annál is inkább, mert külföldre akarok költözni tanulmányaim folytatása végett.

Engem már mi sem köt e földhöz, csak az a két kis domb, mely legszeretőbb atyám és leggyöngédebb anyám nemes szíveit földi, azokért pedig külföldön is meghallgatja Isten imámát.

Hogy hová megyek, még azt magam sem tudom. Talán Németországba, Belgiumba, de tanulmányaim befejezése után, melyhez két év kell még, erős szándékom hosszabb ideig a francia Provenceban, Vaucluse közelében valahol a Sorgue folyó partján megtelepedni, hogy a világtól elvonulva kísérleteimnek élhessek.

Isten vele kedves Virághegyi bácsi, tartsanak meg emlékökben, talán sohasem fogunk többet találkozni.”

Bizony nem tehetett mást a megindult öreg ur sem, minthogy azt a két szem igaz gyöngyöt, mely két szemében képződött ösztörszemorzosolja. Hiszen ő valamikor jövendő vejét látta Hajnalban, a törekvő, eszes fiatal emberben, akire egyetlen leányát nyugodt lélekkel rá merte volna bízni!

Reszketve ragadta meg a szobor ifjúnak kezét s mélyen a szemébe nézett.

„Hát igazán emegy? Nem látjuk töb-

bet? En kérem az Istent, hogy lássuk. Ha már semmi sem tarthatja vissza, vezesse szerencse utain, szorgalmát és kitartását koszoruzza meg az eredmény, de ha majd nagy lesz — mert az lesz — ne feledkezzék meg rólunk, a kik mindnyájan szerettük magat . . .”

Az az ördögös kis lány járta tovább Hideghkutyval s pajzánkodva, jóleső megnyugvással beszélte el, hogy mennyire lehűtötte egykori ideálját.

„Mert csakugyan ideálom volt valamikor — kezdé a szünóra alatt — gyermek szívem igaz hévvel dobogott érte, mert tisztességes, csinos és eszes fiu volt. Szüleink egymásnak szántak bennünket s nem bánták, ha a kertünkben, ott a nagy hársfa árnyékában gyermeki mesékkel mulattattuk egymást s igen szívesen látták őt mindig házunknál.

A gyakori együttlét nagyon természetesen szerelmet gerjesztett bennünk; s egymásnak örök hűséget esküdtünk.”

„Gyermekjáték” — jegyzé meg a tiszt.

„Egy szép tavaszi nap d. u. épen születésnapom alkalmából barátomim meglátogattak és elhívtam Gerőt is. Neki már nem volt sem apja, sem anyja; nagybátyjánál lakott, a ki jómódu földbirtokos, s a ki mindig szívén viselte a fiu sorsát. Egy kissé tulszigoru volt hozzá, s talán ez elől szeretett hozzánk menekülni.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

„Trilby” perszö

Dr. J. G. POPP főle

ANATHERIN

cs és kir. udvari fogorvos Bécs, 13/6. Csak akkor valódi, ha a kék címkén francia arany nyomas-ban czégem látható.

Az 1900-ban Párisban tartott nemzetközi orvosi congressuson az Anatherin a száj és fogak ápolására általános használatra ajánlatott. Ez alkalommal kimutatott hogy az eddig használt szájvizek többnyire savtartalmuk és ezáltal — száj nyálkártya gyaladást okoznak. 5.

Kapható Debreczenben **Tóth Béla és Mihályovits István** gyógyszerárában, továbbá a legtöbb gyógyszerárban és illatszerek-kereskedésben.

Chief-Office 48 Brixton-Road, London, SW.

Valódi

ZAGORIAI

mellsyrup

kellemes és hasznos szerfűtőtteknek és gyermekeknek, göresös köhögéfojtó és számarhurutnál, tüdőkatarrh, elnyá kásodás és minden mellbaj ellen. Valadékat megkönytyti. Egy üveggel küld az ösüzeg előleges beküldése mellett **3 kor 30 Alléörst**

APOTHEKER A Thierry' Balsam Fabrik
Pregradában, Ribi sch Savanyukut mellett.
Vigyázzunk az üveg ezáró ónjába benyomott czégre: Thierry védőnyal gyóyszerára. (B)

33—1901.

Árlejtési hirdetés.

A nm. Vallás és Közoktatási Miniszterium felhatalmazása alapján árlejtést hirdetek a vezetésem alatt álló orsz. tan. árvaház fiúövéndékeinek 1901. esetleg következő években szükségelt téli és nyári ruháinak szállítására.

A résztvenni öhajtók a feltételeket, a ruhamintákat az árvaház iroda helyiségében minden d. e. 9—12-ig d. u. 3—6-ig megtekinthetik.

Árlejtési kívánók mutathatnak be maguk is mind a téli, mind a nyári ruhára alkalmas mintákat, csak hogy azoknak **hazai gyártmányoknak** kell lenni s ez származási bizonyítvánnyal igazolandó.

Az árlejtés **márczius hó 9-én, d. e. 9 órakor** az árvaház iroda helyiségében fog megtartatni, melyre az árlejtési kívánókat azzal hívom meg, hogy árlejtés előtt biztosítékul 400 kor. bánatpénz teendő le s az árlejtésben csak képesített és önálló szabó üzlettel bíró iparosok vehetnek részt.

A szállítás végleges odaitélése a nm. Miniszterium jogkörébe tartozik.

Debreczen, 1901. febr. 23-án.

Kozma László

árvah. igazgató.

Női kalap készítésben

ügyes kézi leányok kik az eladásban is némi jártassággal bírnak, elfogadtatnak **Rózsa Lajos** nődivat termében.

Műhelyek, tágas szimmel és kis

lakással május 1-ére kiadó. Széchenyi-u. 27 sz. a. Értekezhetni ugyanott az utcai lakónál.

Alig használt vetőgépek

fel-tünő olesó ár-ban 15, 17, 19, 21 sorosok Zaladrill, Schuttlevorth és Umrath-féle, előnyös fizetési feltételekkel. Cséplőgépresek, szíjjkerekek, vasajtók, vasrácsok és kerítések Klein Jakabnál Piacz-u. 26. Nagytőzsde udvarán.

Ugyanott legmagasabb napi árban vesznek óeska vasat és minden fémét.

Egy használt zongora

olesó árban eladó. Széchenyi-u. 27 sz. a.

Üzlet átvétel.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására juttatni, hogy helyben, (**Piacz-utca 16 sz. Alföldi takptár épület**) az 1889-ik év óta **Leidenfrost Gy. czég** alatt fennálló jóhírnevű

fűszer, esemege és borüzletet

a tulajdonostól megvettük és azt

Czeplédy és Polgár

törvényszékileg bejegyzett cég alatt saját számlánkra tovább vezetjük,

Legfőbb célünk az eddig szerzett tapasztalatainkat t. vevőink érdekében értékesíteni, hogy pontos és figyelmes kiszolgálással az elődünk iránt is tanusított bizalmat és jóindulatot magunknak megszerezhessek. Magunkat a n. é. közönség szíves jóindulatába ajánlván

teljes tisztelettel

Czeplédy és Polgár.

Téli kabát prémmel
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.

Gyermek köpenyek
3 frttól.

Szőrmegallérok, muf-
fok és nyakcolliék.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.